

Rovaniemi

Varhaiskasvatuksen järjes- tämisen periaatteet

2018

Sisällys

Johdanto.....	1
1 Turvallinen ja oppimista edistävä varhaiskasvatusympäristö	3
1.1 Varhaiskasvatusverkko.....	4
1.3 Turvallisuus	3
1.4 Leikki- ja oppimisvälineistö	4
2 Varhaiskasvatuksen järjestäminen	5
2.1 Hakeminen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen	5
2.2 Varhaiskasvatusyksiköiden koko.....	6
3 Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki	7
3.1 Lapsen ja perheen osallisuus	7
3.2 Oppilashuolto esiopetuksessa	7
4 Kehystekijät.....	8
4.1 Taloudellinen ja toiminnallinen tehokkuus.....	8
4.2 Arviointi.....	8
4.3 Henkilöstön osaaminen.....	9
4.4 Johtaminen.....	9
Taustamateriaali	9

Johdanto

Rovaniemen kaupunki on hyväksynyt kaupunkistrategian vuoteen 2025. Strategia määrittää toiminnalle vision, arvot ja tärkeimmät poikkileikkaavat tavoitteet sekä palvelujen järjestämisen ja palveluverkon yleiset periaatteet ja keskeisimmät kaupungin elinvoimaisuutta vahvistavat strategiset valinnat. Varhaiskasvatuspalvelut edistävät omassa toiminnassaan kaupunkistrategian toteutumista.

Kuva 1. Kaupunkistrategian visio, arvot ja tavoitteet 2025

Kaupunkistrategian mukaan:

Keskitetty palvelu tarkoittaa:

- ✓ Palvelu tuotetaan keskustan alueella.

Alueellinen palvelu tarkoittaa:

- ✓ Palvelu tuotetaan palvelualueen sisällä.

Lähipalvelu tarkoittaa:

- ✓ Lähipalvelut tuotetaan yhteneväisin perustein ottaen huomioon alueelliset erityispiirteet etäisyyksissä, liikenneyhteyksissä ja palvelutarpeissa.

Varhaiskasvatuksen keskitetyt ja alueelliset palvelut:

- ✓ Keskitettyinä palveluina ovat vuorohoito, saamelainen varhaiskasvatus ja avoin päiväkotitoiminta
- ✓ Alueellisena palveluna on varhaiskasvatuskerhotoiminta (keskustan alueella)

Varhaiskasvatuksen lähipalvelut:

Keskustan alueet

- ✓ Alueilla tuotetaan varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluita

Aluelautakunta-alueet

- ✓ Alueilla tuotetaan varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluita (ei Sodankyläntien alueella)

Varhaiskasvatusta ohjaava lainsäädäntö

Varhaiskasvatuspalveluita säätelee ja ohjaa valtakunnallinen lainsäädäntö, josta tärkeimpänä varhaiskasvatuslaki sekä esiopetuksen osalta perusopetuslaki. Varhaiskasvatuslain (36/1973) 11§:n mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että varhaiskasvatusta on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Järjestämisen ja pedagogiikan kehittämisen painopisteet

Varhaiskasvatukselle määritellään vuosittain palveluiden järjestämisen ja pedagogiikan kehittämisen painopisteet.

Varhaiskasvatuksen vaihtoehdot

Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään joko kunnan omana toimintana tai palvelusetelillä yksityisiltä palveluntuottajilta. Vaihtoehtona kunnalliselle varhaiskasvatukselle ovat kotihoidontuki ja yksityisen hoidontuki.

Varhaiskasvatuksen vaihtoehdot Rovaniemellä:

- Kunnallinen päiväkotitoiminta
- Kunnallinen perhepäivähoito
- Varhaiskasvatuskerho
- Avoin päiväkotitoiminta

- Yksityinen päiväkotipalvelusetelillä
- Yksityinen perhepäivähoito palvelusetelillä
- Kotihoidontuki
- Yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä

Varhaiskasvatus osana lapsen oppimispolkua

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatus-työssä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Ennaltaehkäisevällä työotteella, varhaisella avoimella yhteistyöllä ja monitoimijuudella edistetään hyvinvointia. Peruspalvelujen tuottaminen alueellisesti, inklusiivisuuteen pyrkivä kasvatus ja opetus sekä osallisuutta edistävä yhteistyö mahdollistavat kasvun ja oppimisen perustan.

Rovaniemen varhaiskasvatussuunnitelma (2017) määrittää varhaiskasvatuksen yhtenäiset tavoitteet ja toimintatavat. Se toimii sisällöllisen ohjauksen, kehittämisen ja arvioinnin välineenä. Esiopetuksen opetussuunnitelman (2016) tehtävänä on edistää laadukkaan ja yhtenäisen esiopetuksen yhdenvertaista toteutumista. Opetussuunnitelma määrittää esiopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt, huoltajien ja esiopetuksen henkilöstön yhteistyön sekä oppilashuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet.

1 Turvallinen ja oppimista edistävä varhaiskasvatusympäristö

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan varhaiskasvatuksessa tavoitteena on varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö. Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja, paikkoja, yhteisöjä, käytäntöjä, välineitä ja tarvikkeita, jotka tukevat lasten kehitystä, oppimista ja vuorovaikutusta. Oppimisympäristökäsitys sisältää varhaiskasvatuksessa muun muassa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden.

Ergonomia, ekologisuus, viihtyisyys ja esteettömyys sekä tilojen valaistus ja akustiikka, sisäilman laatu ja siisteys ovat tärkeitä osatekijöitä laadukkaan varhaiskasvatuksen järjestämisessä riippumatta siitä missä tiloissa varhaiskasvatusta järjestetään. Asianmukainen toimintaympäristö takaa perusedellytykset lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseen.

1.1 Turvallisuus

Varhaiskasvatuksessa pidetään huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Varhaiskasvatuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Suotuisa kasvuympäristö rakentuu monien tekijöiden kokonaisuudesta. Keskeisin edellytys on turvallinen, myönteinen ja hyväksyvä ilmapiiri. Lisäksi on huomioitava toiminnan rakenne ja fyysiset puitteet, johon kuuluvat monipuolisen toiminnan ja leikin mahdollistavat sisä- ja ulkotilat.

Varhaiskasvatuksessa noudatetaan varhaisen ja avoimen yhteistyön sekä ennakoivan ja ennaltaehkäisevän toiminnan periaatteita. Varhaiskasvatuspalveluissa on kaikkia yksiköitä koskeva Varhaiskasvatuspalvelujen valmiussuunnitelma (Valmiuslaki 40§) kriisi- ja poikkeustilanteita varten. Sen lisäksi jokaisella varhaiskasvatustyksiköllä on turvallisuussuunnitelma ja ohjeet kiusaamisen ehkäisemiseksi sekä oma pelastussuunnitelma. Suunnitelmat tarkistetaan vuosittain ja kriisitilanteiden varalta harjoitellaan säännöllisesti.

Kiinteistöjen omistaja huolehtii rakennusten ja -tilojen kunnossapidosta ja tarpeellisista korjauksista. Kiinteistöjen omistajalta edellytetään aktiivista yhteistyötä käyttäjien kanssa.

1.2 Leikki- ja oppimisvälineistö

Hyvä leikki- ja oppimisvälineistö tukee varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita, huomioi eri-ikäisten ja eri kehitysvaiheissa olevien lasten tarpeet ja mahdollistaa monipuolisten työtapojen käytön. Välineistöä tulee olla riittävästi, sen on täytettävä ajantasaiset turvallisuusnormit ja oltava muunneltavaa.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa sovelletaan lasten ikään ja kehitystasoon tarkoituksenmukaisella tavalla tieto- ja viestintäteknologiaa. Se on osa monipuolista ja lasta osallistavaa oppimisympäristöä.

2 Varhaiskasvatusverkko

Rovaniemen kaupunki ja yksityiset palveluntuottajat toimivat yhteistyössä lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisessä ja muodostavat varhaiskasvatuksen palveluverkon. Kehitettäessä varhaiskasvatusverkkoa lähtökohtana on asuinalueen varhaiskasvatukseen lasten määrä. Tarvetta arvioitaessa huomioidaan jo olemassa olevat rakenteet ja ennakoidaan kaavoituksen vaikutukset asukaskehitykseen. Systemaattinen yhteistyö kaavoituksen ja varhaiskasvatuksen toimijoiden välillä on välttämätöntä tilojen tarpeen arvioimiseksi ja oikein suunnatun palveluverkon luomiseksi. Verkkoa suunniteltaessa otetaan huomioon myös julkisen liikenteen reitit ja sijoitetaan päiväkodit helposti saavutettaviksi kävellen, omilla autoilla sekä julkisilla liikennevälineillä. Mikäli varhaiskasvatuksen tarve laskee pysyvästi, tulee päiväkotitilojen olla muunneltavissa myös muihin käyttötarkoituksiin.

Varhaiskasvatusverkon lähtökohtana on alueellisuus. Varhaiskasvatusverkkoa kehitettäessä huomioidaan alueen lapsimäärien kehitys, varhaiskasvatuksen saatavuus sekä tasapuoliset ja lapsen yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatusverkkoa on mahdollista kehittää myös osana monipalvelutilojen toimintaa. Näin huomioidaan toimitilojen ekologisuus sekä taloudellinen ja toiminnallinen tehokkuus. Jatketun aukioloajan ja ympärivuorokautisen varhaiskasvatuksen palvelut sekä integroidut ryhmät keskitetään ydinkeskustan ja keskustan alueelle.

Varhaiskasvatuksen järjestäminen edellyttää taloudellisesti ja pedagogisesti riittävää lapsimäärää. Investointeja edellyttävissä hankkeissa huomioidaan pidemmän aikavälin ennuste lasten määrien kehityksestä.

Varhaiskasvatuksen järjestäminen edellyttää:

- Perhepäivähoidossa 1-4 lasta/hoitaja
- Ryhmäperhepäivähoidossa minimi 5 lasta / kaksi hoitajaa
- Päiväkodissa 21 laskennallista paikkaa / 3 hoito- ja kasvatushenkilöä

Kyläalueilla esiopetus voidaan järjestää yhteistyössä perusopetuksen kanssa huomioiden esiopetuksessa olevien lasten varhaiskasvatuksen tarve.

Naapurikuntien kesken tehdään tarvittaessa yhteistyötä lapsen varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestettäessä.

Kunnallisen ja yksityisen palvelutuotannon suhde

Palveluhankintastrategian mukaisesti kuntalaisilla on mahdollisuus valita varhaiskasvatuspalvelut joko kunnalta tai palvelusetelillä yksityisiltä palveluntuottajilta.

Kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus järjestää varhaiskasvatuspalveluita asukkailleen, eikä velvollisuutta voi ulkoistaa yksityiselle. Asiakas voi halutessaan valita palvelusetelin, mutta kaupungilla tulee olla esittää kaikille palvelun tarpeille kunnallinen vaihtoehto. Palvelusetelilain (27.7.2009/5696 §) mukaan asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänen kunnan muilla tavoin järjestämien palveluiden piiriin.

Kunnan on hallittava ja vastattava varhaiskasvatuspalveluverkon kehittämisestä sekä määrän että laadun osalta. Monipuolinen, asiakkaiden tarpeita vastaava kunnallinen palveluverkko luo kunnan varhaiskasvatuksen perustan. Yksityiset palvelut täydentävät kunnallista palvelutuotantoa ja tuovat valinnanmahdollisuuden niille asiakkaille, jotka haluavat palvelun yksityisiltä markkinoilta. Palvelusetelien määrää arvioidaan vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä.

3 Varhaiskasvatuksen järjestäminen

Rovaniemellä järjestetään varhaiskasvatusta varhaiskasvatuslain ja -asetuksen sekä esiopetusta perusopetuslain mukaisesti.

3.1 Hakeminen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen

- Kunnallista varhaiskasvatuspaikkaa voi hakea ympäri vuoden.
- Hakemus on jätettävä neljä kuukautta ennen varhaiskasvatuksen tarpeen alkamista.
- Elokuussa alkavan toimintavuoden varhaiskasvatuspaikat haetaan keskitetysti helmikuun loppuun mennessä.
- Kiireellisissä tapauksissa työn tai opiskelun alkamisen vuoksi, jolloin varhaiskasvatuksen tarpeen alkamisajankohta ei ole ennakoitavissa, on hakemus jätettävä viimeistään kaksi viikkoa ennen kuin lapsi tarvitsee varhaiskasvatuspaikan.

- Hakemus varhaiskasvatukseen tehdään ensisijaisesti sähköisesti. Hakemuksen käsittelee varhaiskasvatuksen palveluohjaustiimi, joka ottaa yhteyttä asiakkaaseen käsittelyn edetessä.

Varhaiskasvatuksen palveluohjaustiimi palvelee perheitä, jotka tarvitsevat tietoa varhaiskasvatuksesta ja sen vaihtoehtoista. Tiimi neuvoo hakumenettelyyn liittyvissä asioissa. Se auttaa perheitä sekä kunnalliseen että yksityiseen päiväkotij- ja perhepäivähoitoon liittyvissä asioissa. Palveluohjaustiimi toimii yhteistyössä varhaiskasvatussyksiköiden johtajien kanssa varhaiskasvatuspaikkojen järjestämiseksi.

Esiopetusta järjestetään kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa. Lapsen esiopetuspaikka määräytyy pääsääntöisesti lähipalveluperiaatteen tai perheen hakemuksen perusteella. Kyläalueilla esiopetus voidaan järjestää yhteistyössä perusopetuksen kanssa huomioiden esiopetuksessa olevien lasten varhaiskasvatuksen tarve. Esiopetuskuljetusten järjestämisessä noudatetaan koulutuslautakunnan hyväksymiä esi- ja perusopetuksen koulukuljetuksia koskevia periaatteita.

3.2 Varhaiskasvatussyksiköiden koko

Varhaiskasvatuksen rakenteiden ja toiminnan järjestelyiden keskeinen tavoite on lapsen eheä kasvun ja oppimisen polku. Toiminnoiltaan monipuolinen varhaiskasvatussyksikkö tarjoaa lapselle ehyen varhaiskasvatuspolun ja perheelle mahdollisuuden vaihtaa lapsen palvelumuotoa elämäntilanteen muutosten mukaisesti. Erilaiset varhaiskasvatuksen palvelut samassa varhaiskasvatussyksikössä ovat Rovaniemellä yhtenä kehittämiskohteena.

Kunnallisen varhaiskasvatussyksikön minimikoko on 4 ryhmää ja maksimikoko 10 ryhmää. Näin voidaan taata pedagogisesti monipuoliset ja taloudelliset varhaiskasvatuspalvelut.

Lapsiryhmien koko määräytyy henkilöstön ja lasten suhdeluvun mukaan:

Henkilöstön määrä	Alle 3v lasten ryhmä	Yli 3v lasten ryhmä	
3 hoito- ja kasvatushenkilöä / ryhmä	12	21	
	Lisäksi ryhmiä muodostaessa tulee huomioida: <ul style="list-style-type: none"> • Lasten vähäisempi varhaiskasvatuksen käyttö/kk voi lisätä lasten määrää ryhmässä. Yhtä aikaa hoidossa olevien lasten määrä ei kuitenkaan saa ylittää lain mukaista suhdelukua kuin tilapäisesti. • Tukea tarvitseva lapsi voi pienentää lapsiryhmän kokoa, ellei lasta varten ole järjestetty henkilökohtaista avustamisen palvelua. • Vuorohoidon aukioloajan vaikutukset henkilöstön määrään. 		

4 Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja ennaltaehkäistä mahdollisia kehityksellisiä ja oppimiseen liittyviä pulmia moniammatillisessa yhteistyössä.

Lapsen tuen tarpeen arvioinnin lähtökohtana ovat huoltajien ja kasvatushenkilöstön yhteiset havainnot tai lapsen aiemmin todettu tuen tarve. Kun lapsen tuen tarve havaitaan, vastataan siihen pedagogisin, kuntoutuksellisin sekä tarvittaessa rakenteellisin keinoin.

4.1 Yhteistyö lasten huoltajien kanssa

Varhaiskasvatuksessa korostuu huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö, joka on päivittäin toteutuvaa huoltajien ja lasten osallisuutta tukevaa tasavertaista vuorovaikutusta. Jokaiselle lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma tai esiopetuksen oppimissuunnitelma yhteistyössä lapsen ja huoltajien sekä tarvittaessa moniammatillisen verkoston kanssa.

Huoltajilla on mahdollisuus osallistua varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluiden kehittämiseen ja arviointiin.

4.2 Oppilashuolto esiopetuksessa

Oppilashuollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetus- ja koulu yhteistyössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko yhteisöä tukevana toimintana monialaisessa yhteistyössä koulu-, sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa. Esiopetuksessa olevalla lapsella on lisäksi oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon, jonka palveluita ovat psykologi- ja kuraattori- sekä neuvolapalvelut.

Jokaisessa esiopetusta järjestävässä päiväkodissa tehdään vuosittain yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma. Näissä päiväkodeissa toimii hyvinvointiryhmä, jonka tehtävänä on psykososiaalisen hyvinvoinnin kehittäminen. Hyvinvointiryhmässä on myös huoltajien edustus.

Esiopetuksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana ovat sekä esiopetusryhmän että kunkin lapsen vahvuudet ja oppimis- ja kehitystarpeet. Kasvun ja oppimisen tukeminen merkitsee sekä yhteisöllisiä ja oppimisympäristöön liittyviä ratkaisuja että lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Tuki annetaan lapselle erilaisin joustavin järjestelyin ensisijaisesti omassa esiopetusryhmässä lähipalveluperiaatteen mukaisesti, ellei tuen antaminen välttämättä edellytä esiopetuksen järjestämistä integroidussa ryhmässä.

4.3 Esiopetuskuljetukset

Esiopetuskuljetuksissa noudatetaan Rovaniemen kaupungin esi- ja perusopetuksen koulukuljetuksia koskevia periaatteita. Esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos matka kotoa esiopetukseen on yli kolme kilometriä eikä lapsella ole esiopetuksen lisäksi ennen esiopetuksen alkua ja /tai esiopetuksen jälkeen tarvetta muuhun varhaiskasvatukseen.

Maksuton kuljetus järjestetään vain lapsen väestörekisteriin merkitystä kotiosoitteesta. Matka esiopetuspaikkaan mitataan kodin ja yleisen tien/kadun liittymäkohdasta esiopetuspaikan vastaavaan liittymään lyhintä mahdollista yleistä tietä tai kevyen liikenteen väylää pitkin.

Kuljetus voidaan myöntää myös silloin, jos esiopetusmatka todetaan vaaralliseksi tai se määritellään lääkärin, sosiaalityöntekijän tai psykologin asiantuntijalausunnan perusteella lapselle liian vaikeaksi tai rasittavaksi. Matkan vaarallisuutta arvioidaan Koululiitu-ohjelman avulla. Vaarallisen matkan perusteella kuljetusta ei pääsääntöisesti myönnetä reiteille, joissa käytettävissä on erillinen kevyen liikenteen väylä, jalkakäytävä tai leveä piennartila, liikennevalot tai merkityt suojatiet, ja riittävä näkyvyys.

Huoltaja vastaa kuljetuksen järjestämisestä ja kustannuksista, mikäli valitsee lapsen esiopetuspaikaksi muun kuin kodin lähialueella sijaitsevan kunnallisen esiopetuspaikan.

Esiopetuskuljetus myönnetään palvelusetelipäiväkotiin, mikäli yksikkö sijaitsee lähimpänä lapsen kotia tai kunnallisesta yksiköstä ei voida osoittaa esiopetuspaikkaa.

Esiopetuskuljetusta tulee aina hakea. Kuljetushakemus löytyy tämän sivun liitetiedostoista. Päätös kuljetuksesta tehdään ennen esiopetuksen alkamista. Toimintavuoden aikana toimitettujen hakemusten käsittelyaika on 1 - 2 viikkoa.

5 Kehystekijät

5.1 Taloudellinen ja toiminnallinen tehokkuus

Varhaiskasvatusta järjestetään tulosohjaus- ja palvelusopimusten mukaisesti. Varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä otetaan huomioon toiminnan taloudellisuus ja vaikuttavuus. Taloudelliset resurssit kohdennetaan asetettujen tavoitteiden kannalta optimaalisesti. Varhaiskasvatusyksiköiltä edellytetään itseohjautuvuutta, toiminnan tuloksellisuutta sekä taloudellisuuden ja tehokkuuden arviointia.

Arvioitaessa varhaiskasvatuspalveluiden taloudellisuutta mittareina käytetään yksiköiden toteutuneita käyttöasteita. Varhaiskasvatuksen pedagogisen laadun näkökulmasta riittävä vuotuinen käyttöastetavoite on 85 %. Tämä edellyttää yksikössä vähintään 100 %:n täyttöastetta. Jatketun aukiolon ryhmissä käyttöastetavoite tulee toiminnan luonteen vuoksi olla alhaisempi, ympärivuorokautisessa 70 %, ilta- ja viikonloppuhoidossa 75 %.

5.2 Arviointi

Varhaiskasvatustilain mukaan varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Järjestäjä- ja yksikötason arviointi on keskeinen osa varhaiskasvatuksen johtamista ja kehittämistä paikallisesti. Lapsille ja heidän huoltajilleen on järjestettävä mahdollisuus säännöllisesti osallistua varhaiskasvatuksen arviointiin. Arvioinnin tulee olla suunnitelmallista ja avointa.

Paikallisesti varhaiskasvatusta arvioidaan varhaiskasvatussuunnitelmassa kirjattujen toimintatapojen mukaisesti (luku 7). Arviointia tehdään säännöllisesti esimerkiksi huoltajille ja lapsille suunnatuilla kyselyillä sekä erilaisilla varhaiskasvatuksen arviointilomakkeilla. Toiminnan tuloksellisuutta ja tehokkuutta arvioidaan talousarvion tunnuslukujen pohjalta.

Lisäksi henkilöstön tavoitteellinen ja suunnitelmallinen itsearviointi on keskeisessä asemassa varhaiskasvatuksen laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Arvioinnin kohteena voi olla muun muassa henkilöstön vuorovaikutus lasten kanssa, ryhmässä vallitseva ilmapiiri, pedagogiset työtavat, toiminnan sisältö tai oppimisympäristöt.

Arvioinnin avulla edistetään varhaiskasvatuksen laatua, tunnistetaan toiminnan vahvuuksia ja nostetaan esiin kehittämistarpeita ja kehitetään toimintaa.

4.3 Henkilöstön osaaminen

Varhaiskasvatus on moniammatillista tiimityötä, jossa monialainen osaaminen toteutuu henkilöstön työn- ja vastuunjaon kautta. Eri ammattiryhmillä on tehtäviinsä säädetty koulutus. Henkilöstön ammatillista osaamista kehitetään säännöllisellä täydennyskoulutuksella sekä kehityskeskusteluilla. Rekrytointiprosessia kehittämällä edistetään ammattitaitoisen henkilöstön saatavuutta. Henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen voidaan vaikuttaa myös selkeyttämällä tehtävänkuvia ja kehittämällä työolosuhteita.

Henkilöstön ammatillinen osaaminen ja sen ylläpitäminen on ydinasia laadukkaana varhaiskasvatuksen toteutumisen kannalta. Henkilöstöpoliittisissa linjauksissa noudatetaan Rovaniemen kaupungin henkilöstöstrategiaa.

4.4 Johtaminen

Varhaiskasvatuksen johdon keskeisenä tehtävänä on edistää varhaiskasvatuksen arvopohjan ja perustehtävän toteutumista. Osaamisen kehittäminen, kannustava, osallistava ja vuorovaikutteinen toimintatapa, luottamuksen rakentaminen, rekrytointi ja keskeisten sidosryhmien kanssa tehtävä aktiivinen yhteistyö ovat tärkeitä johtamiseen kuuluvia tehtäväalueita.

Johdon tulee olla ajan tasalla toimialan valtakunnallisista tavoitteista ja kehittämislinjauksista. Toiminnan johtaminen ja suunnittelu muotoutuu lainsäädännön, hallinto- ja johtosäännön sekä delegointimatriisin mukaan. Johtamisessa noudatetaan hyvän hallinnon mukaisia toimintatapoja.

Varhaiskasvatussyksikön johtamisen painopiste on pedagoginen johtaminen.

Taustamateriaali

[Varhaiskasvatustilasto 1973/36](#)

[Perusopetuslaki 1998/628](#)

[Rovaniemen esiopetuksen opetussuunnitelma 2016](#)

[Rovaniemen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma, 2017](#)

[Esi- ja perusopetuksen koulukuljetuksia koskevat periaatteet, Rovaniemi 2014](#)

[Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä \(569/2009\)](#)

[Varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirja, Rovaniemi 2018](#)